

FONDACIJA
ZA STIPENDIRANJE
ROMA

periodični elektronski informator, Broj 25, godina III, E-mail: fsr@cg.yu ; www.fsr.cg.yu
urednica: Biljana Alković; adresa: Njegoševa 36/I, 81000 Podgorica, Crna Gora

**FONDACIJA ZA
STIPENDIRANJE
ROMA
PODGORICA**

**Drugi sajam visokog obrazovanja i stipendija
„T - Mobile Open days 2008”
www.open-days.org**

Drugi sajam visokog obrazovanja i stipendija „T - Mobile Open days 2008”, koji zajednički organizuju **Ministarstvo prosvjete i nauke** i **Centar za efikasan razvoj visokog obrazovanja (CERVO)**, svečano je otvoren 14. aprila 2008., godine u sportskoj hali podgoričke gimnazije “Slobodan Škerović”.

Direktor projekta gospodin **Dražen Blažić** istakao je, prilikom otvaranja, da je ove godine na sajmu prisutno 30 crnogorskih fakulteta i oko 15 izlagača stipendija sa jedinstvenim ciljem eliminisanje barijera u pristupu mladima daljem školovanju, obrazovanju i usavršavanju.

Predsjednik CERVO-a **gospodin Alen Nikezić** podsjetio je da je cilj ovakvog sajma da se mladima, na jednom mjestu, predstavi nacionalna crnogorska obrazovna ponuda a da se ovogodišnji sajam odvija pod motom “**Ti studiraš - ti biraš**”.

Ministar prosvjete i nauke u Vladi Crne Gore **prof. dr Sreten Škuletić** istakao je da je kvalitetan sistem obrazovanja prioritetna aktivnost u kreiranju budućnosti naše države. Prema riječima dr Škuletića, cilj Ministarstva je osposobljavanje i usavršavanje mladog kadra, koji će stvarati nove puteve razvoja Crne Gore koristeći stečena znanja, vještine i kompetencije.

FSR, uz podršku Ministarstva prosvjete i nauke i CERVO-a, bila je izlagač na ovogodišnjem sajmu. Na štandu su bili prisutni i naši stipendisti, studenti Univerziteta i srednjoškolci, koji su uspjeli posjetiti sve štandove i upoznati se sa ponudama studijama.

Štand su između ostalih posjetili predstavnici **Ambasada SAD-a** i **RH**, **akademik Dragan Vukčević**, **prof. dr Veselin Vukotić** sa Univerziteta Donja Gorica, **prof. dr Srđan Darmanović**, dekan Fakulteta političkih nauka, **Zlatko Vujović** takođe sa FPN i

predsjednik Upravnog odbora Centra za monitoring, predstavnici Mašinskog fakulteta. Posebno želimo da se zahvalimo profesorima i studentima Univerziteta „Mediterran“ i gospođici **Nadici Martinović** koji su našim stipendistima uručili i prigodne poklone.

OBRAZOVANJEM PROTIV SIROMAŠTVA

Zdravka Cimbaljevića, koordinatora programa u Fondaciji za stipendiranje Roma i inače voditelja prezentacije na Sajmu pitali smo što je motivisalo FSR da učestvuje na ovogodišnjem Sajmu visokog obrazovanja i stipendija i koji su konkretni benefiti odnosno efekti prezentacije:

Prije svega bilo nam je zadovoljstvo što smo učestvovali na **Drugom sajmu visokog obrazovanja i stipendija** na čemu smo izuzetno zahvalni **Ministarstvu prosvjete i nauke** i **Centru za efikasan razvoj visokog obrazovanja** koji su omogućili i podržali prezentacije naših stipendijskih programa.

To je bila prilika ne samo da predstavimo naše stipendijske programe već da romskoj zajednici približimo okruženje kojem i sami pripadaju a sa druge strane da u tom istom okruženju pokušamo stvarati jednu sasvim novu, pozitivnu i savremenu, predstavu o Romima koji žive u Crnoj Gori i sužavati, koliko je to moguće, otpore prema njihovom uključivanju u sve društvene tokove. Naši stipendijski programi podrazumijevu podršku Romima u srednjim školama, Romima na Univerzitetu i Romima koji učestvuju u obrazovanju odraslih a nepismeni su ili su vrlo rano napuštali školu.

Podsjetiću, prije početka našeg rada Roma u srednjim školama gotovo da nije bilo. Trenutno je ih 31 sa statusom redovnog učenika. Dvadeset lica su već uspješno završila srednju školu i aktivni su sudionici crnogorskog društva. Neki od njih su aktivni na medijskoj sceni Crne Gore, neki u civilnom društvu, neki su profesionalno angažovani na projektima socijalne inkluzije. Važno je staci da smo jednog korisnika stipendija uspjeti zaposliti u Upravi policije Vlade Crne Gore. Drugu stipendistkinja zapošljena je u JZU Dom zdravlja Podgorica i nedavno je uspješno položila i stručni državni ispit. Prije početka našeg rada nije bilo ni Roma na crnogorskom Univerzitetu. Danas je njih osam na osnovnim a jedan na specijalističkim studijama. Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, do prije gotovo dvije godine, nije bilo registrovanih Roma. Danas zahvaljujući pokrenutom programu obrazovanja odraslih i stručnog osposobljavanja, sve je više njih koji se funkcionalno opismenjavaju i usmjeravaju u neke od programa aktivne politike zapošljavanja. Uvjereni smo da će se sve više otvarati mogućnosti njihovog zapošljavanja. Ključno je da svi skupa damo doprinos eliminisanju diskriminacije na tržištu rada. Samo u ovoj godini njih 35 zahvaljujući našoj podršci (govorimo o odraslim Romima) je dobilo lična dokumenta i ostvarilo, u tom kontekstu, niz svojih prava. Ukupno 67 odraslih Roma i Romkinja uspješno su završili četiri razreda osnovne škole i uključili se u programe stručnog osposobljavanja.

Sajam je bio i prilika da pozovemo i druge subjekte da nastavimo pružati zajednički doprinos obrazovanju, zapošljavanju i socijalnoj inkluziji Roma koji su, po svim pokazateljima, najmarginalizovanija društvena i socijalna grupa, koju karakteriše visoka stopa siromaštva, slabo obrazovanje, niska mobilnost na tržištu, česti susreti sa diskriminacijom. Očekujemo da se jedan broj njih na odgovarajući način, uključujući u programe društvene inkluzije Roma, da direktno ili preko svojih usluga podrže obrazovanje i zapošljavanje mladih Roma.

B.A.

STIPENDIJAMA DO BOLJEG EKONOMSKOG I SOCIJALNOG STATUSA

Predsjednicu Romskog studentskog kluba i članicu Romskog savjeta u Crnoj Gori **Anitu Zećiri** pitali smo koje je konkretne programe FSR predstavila na sajmu.

FSR ima razvijena tri stipendijska programa. To su podrška srednjoškolskom obrazovanju Roma, podrška univerzitetskom obrazovanju Roma i obrazovanje odraslih Roma u cilju njihove socijalne inkluzije i poboljšanja ukupnog socio-ekonomskog statusa. Program stipendija uključuje: finansijsku pomoć učenicima srednjih škola tokom trajanja školske godine u iznosu od po 70 eura odnosno studentima Univerziteta u iznosu od 150 eura mjesečno; pokrivanje troškova školarine za studente sa samofinansirajućim statusom, ukoliko je to potrebno; redovno prikupljanje i arhiviranje svih informacija i dokumentacije relevantne za tok školske godine i praćenje uspjeha korisnika/ca programa kao i svih akademskih dostignuća; redovno održavanje kontakata i razvijanje bliske komunikacije i saradnje sa korisnicima stipendija, njihovim familijama kao i romskim grupama i aktivistima; redovne posjete školama i fakultetima, razgovori sa upravama škola odnosno fakulteta i predmetnim nastavnicima/cama naših stipendista/kinja; blagovremeno uočavanje, rješavanje ili učešće u rješavanju problema i različitih pitanja koja su u direktnoj ili posrednoj vezi sa školskim i akademskim obavezama naših stipendista/stipendistkinja; jačanje kapaciteta stipendista/stipendistkinja, poboljšanje motivacije u učenju i otklanjanje različitih barijera u tom procesu; uključivanje stipendista/stipendistkinja u različite programe i projekte FSR i partnerskih organizacija te uključivanje u programe regionalne i međunarodne saradnje; zastupanje interesa stipendista/stipendistkinja prema javnosti u području školovanja, obrazovanja i zapošljavanja; pružanje informativne, organizacione, logističke i tehničke podrške u skladu sa mogućnostima i resursima Fondacije. Treći program jeste podrška odraslim Romima, uzrasta od 15 do 45 godina starosti, koji su nepismeni, nikada nijesu pohađali školu ili imaju završeno manje od četiri razreda osnovne škole. Program podrazumijeva funkcionalno opismenjavanje (jezička i matematička pismenost i socijalne vještine i znanje potrebno za život u savremenom društvu) i stručno osposobljavanje za jednostavna zanimanja. Tokom pohađanja polaznici dobijaju motivacionu stipendiju koja se, zavisno od programa, kreće od 50 do 100 eura.

I „DRUGA ŠANSA” NA SAJMU

Behija Ramović, studentkinja socijalnog rada na FPN u Podgorici ističe zadovoljstvo što je na Sajmu prezentovan ključni projekat socijalne inkluzije Roma u crnogorsko društvo. - Riječ je o projektu „Druga šansa”, koji finansira EU posredstvom **Evropske agencije za rekonstrukciju**, i koji je razvio partnerstva, podijelio odgovornost i počeo da proizvodi veoma značajne konkretne efekte. Licima koja su posjetila naš štand pružali smo usmene informacije o samom projektu, dijelili štampani materijal koji prati njegov tok, organizovali vizuelnu prezentaciju nekih sadržaja samog projekta te podijelili oko 300 kompakt diskova koji sadrže dokumentacionu građu o radu FSR, projektu „Druga šansa”, foto galeriju, te sva izdanja našeg magazina „Inkluzija”.

Program „Druga šansa“, koji zajednički realizuju Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Centar za stručno obrazovanje, Fondacija za stipendiranje Roma i njemačka međunarodna organizacija za obrazovanje odraslih „DVV International“, predstavlja, nakon pokretanja stipendijskog školskog i univerzitetskog programa, najefektniji doprinos inkluziji Roma u crnogorsko društvo.

B.A.

ROMSKI SREDNJOŠKOLCI I STUDENTI POSJETILI I VOLONTIRALI NA SAJMU

Fondacija za stipendiranje Roma organizovala je i posjetu stipendista iz srednjih škola sajmu. **Roki Adžović**, predsjednik Romskog omladinskog kluba FSR-a, ističe da je to pomoglo da Romi vide što se događa u društvu ali i da sami budu viđeni. Važno je što su videli koliko interesovanje vlada kod neromske populacije za obrazovanje i školovanje. Ja se nadam da će ovo uticati na sve nas.

B.A.

MOŽEMO DO RIMA?

Nedžmedin Beriša ističe da je FSR na neki način bili atrakcija Sajma. **Brojni naši vršnjaci ne shvatajući, na prvi trenutak, ime Fondacije za stipendiranje Roma, prilazili bi masovno i pitali kako može preko nas da se putuje za Rim. Pošto bi im objasnili ko smo i što smo zajedno bi se smijali – zaključuje Beriša.**

B.A.

IMATE NAŠU SNAŽNU PODRŠKU

FSR se našla i u specijalnoj informativnoj publikaciji koju su organizatori izdali povodom Sajma. U sektoru stipendije stoji i jasna poruka FSR pripadnicima romsko-egipćanske zajednice:

Drage kolege/inice,

Fondacija za stipendiranje Roma budući Institut socijalne inkluzije uspjela je da značajno unaprijedi svoje kapacitete i sposobnost da javnom sektoru i civilnom društvu bude pouzdan i odgovoran partner. U tom kontekstu svi vi koji ste romsko-egipćanske nacionalnosti a redovni ste učenici srednjih škola, studenti Univerziteta, kao i vi koji pohađate programe obrazovanja odraslih možete računati na našu podršku tokom vašeg školovanja, studiranja, funkcionalnog opismenjavanja i stručnog osposobljavanja. Naša podrška neće biti samo stipendijska već ćemo učiniti sve što smo u prilici, zajedno sa našim ključnim partnerima Vladom Crne Gore i „DVV International“-om, da podupremo vaše uključivanje u sve društvene tokove kao i uzlazak iz socijalne isključenosti, siromaštva i diskriminacije.

Veselj Beganaj

